

Stichting Nederlandse Informatiemangers Combinatie NIC

Concept verslag van de vergadering van het Bestuur op 15 oktober 2004 bij de Philips High Technology Campus in Eindhoven

Aanwezig:

G(er) M. Bijster	Unilever Research, Voorzitter
R(ené) van den Bersselaar	Organon
M(aria) A.M. Heijne	TU Delft
C(ees) T.J. Klijs	TU Eindhoven
B(art) de Koning	Océ-Technologies
J(oost) Moonen	DSM
E(dward) A. Putman	Corus R&D
F(rank) J.C.M. Toolenaar	Philips Research
N(ick) C.C. Vos	Rijksinstituut Volksgezondheid & Milieu
C(harles) L. Citroen	verslag

Als gast/aspirant deelnemer:

D(irk) De Beukelaer	Agfa-Gevaert
F(rans) Mast	Erasmus MC Rotterdam
P(aul) Platenburg	TNO Information Office

Afwezig:

P(eter) Daalmans	Universiteit Twente
Mw. B(ettina) de Jong	Shell Int. Exploration & Production

1. Opening, kennismaking en vaststelling van de agenda

Nadat de voorzitter de vergadering heeft geopend, heet hij, Cees Klijs, Bibliothecaris van de TU Eindhoven en 3 aspirant deelnemers welkom, Dirk De Beukelaer, Agfa-Gevaert, Frans Mast, directeur van de Medische Bibliotheek Erasmus Universiteit en Paul Platenburg, TNO Information Office.

Dirk is manager van het Information Centre bestaande uit de bibliotheek en een afdeling elektronische media. Er worden diensten geboden aan zowel de technische R&D als aan de business research en alle externe informatiebronnen worden hier beheerd. Het Information Centre is gevestigd in Mortsel bij Antwerpen. Er zijn ook nog enige informatiecentra bij buitenlandse vestigingen. De afdeling heeft 4 personeelsleden en maakt veel gebruik van diensten van buiten. Agfa-Gevaert richt zich op verschillende produkten die met 'imaging' te maken hebben: drukvoorbereiding, fotografie, grafische- en informatiesystemen met name in de gezondheidszorg. De omschakeling van analoog→digitaal heeft grote gevolgen. De omzet van het bedrijf is circa G€ 4,2 met circa 25.000 personeel.

Frans bekleedt de positie van directeur al 6 jaren, was daarvoor werkzaam bij onderwijs en onderzoek. De collectie van de MC Bibliotheek omvat circa 80.000 boeken, 800 lopende abonnementen op gedrukte tijdschriften en serie- en vervolgw werken, 2500 abonnementen op elektronische (fulltext-) tijdschriften op het Internet en proefschriften op medisch en biologisch gebied van de Erasmus Universiteit.

Paul was tot voor kort hoofd van het informatiecentrum van TNO Voeding. Momenteel werkt hij bij het TNO Information Office waar een systeem voor kennis management wordt opgezet.

Bij Yamanouchi heeft een reorganisatie plaatsgevonden, de informatieafdeling verhuist naar Londen en er is geen aanspreekpunt voor NIC meer.

2. Verslag van de vergadering van 26 maart 2004

Er zijn geen opmerkingen.

3. Benchmark van informatiediensten en -afdelingen

Ger heeft een nadere analyse gemaakt van de ingevulde spreadsheets van nu 7 organisaties, inclusief DSM. Er zijn 80 à 90 gesloten en circa 30 open vragen.

De materie blijft complex, in de eerste plaats door de grote verschillen in werkwijze van de organisaties die tot verschillend uitleggen van de vragen (en antwoorden) leiden.

Wat is bijvoorbeeld een tijdschrift abonnement? Wat tel je mee, gedrukt, elektronisch, wat als je beide hebt, hoe tel je dubbele abonnementen en tel je gratis op Internet/Open Access mee? (Zie www.doaj.org voor een lijst van OA tijdschriften). In feite is het aantal niet zo interessant, de kosten, daar gaat het om.

Ook de definities van aantallen gebruikers (de 'user base') zijn niet eenduidig, er zijn ondermeer vaste/regelmatige, geregistreerde en potentiële gebruikers, op locatie en wereldwijd.

De antwoorden op open vragen over bijvoorbeeld budgetten kunnen door verschillende uitgangspunten tot foute interpretaties leiden en het management op de foute voet zetten als de definities niet goed vastliggen.

Besloten wordt een extra vergadering in te lassen teneinde alle essentiële definities nu eens ondubbelzinnig vast te leggen, het eens te worden over de toerekening van kosten aan bepaalde diensten en minstens even belangrijk, de toegevoegde waarde/baten en rol van de diensten bij het primaire proces van de organisatie te definiëren.

1 december wordt vastgelegd als datum voor deze bijeenkomst. Citroen zorgt voor een reservering in Utrecht.

4. Nieuws over de diensten en nieuwbouw bij Philips Research

De heer Stemkens, hoofd IT Philips Research Laboratories is verhinderd.

Jan van Nijnatten (Library & Documentation) geeft een voordracht over de toegang tot elektronische tijdschriften, het 'Portal-2-e-Library gebaseerd op EZproxy, een programmapakket dat circa \$ 500/jaar kost. (Zie <http://www.usefulutilities.com/support> en de doorgestuurde PowerPoint presentatie.)

In the past few years, many libraries have shifted much of their budget towards the licensing of databases made available via the World Wide Web. During those same years, ever increasing numbers of our users have gained access to the Internet, either from home or work. If we can combine the delivery mechanism of our databases with the technology available to our users, we can extend our services beyond the hours our libraries are open, save our users travel time, and provide new services to faculty and students who may need access from across town or around the world.

Unfortunately, making your licensed databases available to remote users can require a great deal of work. You need to be able to authenticate that a remote user is actually one of your authorized users, then provide some mechanism for these validated users to gain access to your licensed resources. One product that can address both of these needs is EZproxy.

De doelstellingen zijn:

- Eindgebruikers via slechts één userid/password toegang geven tot alle externe bronnen
- Toegang te beperken tot diegenen die er recht op hebben Het biedt ondermeer de mogelijkheid voor verschillende gebruikersgroepen verschillende rechten vast te leggen. Dit vereist wel een vertrouwensrelatie met de uitgevers
- Meten wie er hoeveel gebruik van maakt
- (Toekomst) kosten doorbelasten op grond van gebruik.

Er worden door de gebruikers circa 90.000 documenten gedownload per jaar, voornamelijk (44%) uit IEEE bronnen. Bestellen van kopieën als er geen elektronisch contract is, gaat bij voorkeur via een e-mail aan de bibliotheek, hoewel direct laten bestellen via Fretwell VDX (het door Philips gebruikte bibliotheekpakket) ook een optie is.

Vervolgens geeft Frank een presentatie over het Advanced Search project dat gemakkelijker toegang biedt tot een aantal data bases via één toegang. Omdat het gemakkelijker is gemaakt en zo veel mogelijk 'ruis' is weggehaald, wordt er ook meer gebruik van gemaakt. 'Researchers don't want to search -- they want to do research' is een uitgangspunt. Uit een inventarisatie blijkt dat de researchers veel Google gebruiken, bijna 75% dagelijks en 25% 'sometimes'.

Een optie is toepassing van IPS Library (www.i-portalsuite.de/products/library_eng.html) van IHS Technologies. Dat biedt de mogelijkheid eigen Philips bronnen (bijvoorbeeld de catalogus) en externe data bases te combineren en biedt ook directe toegang tot full text. Dialog 'One Search zou ook kunnen, maar dat laat geen eigen bronnen toe.

IPS Library - The *UN*iversal Portal for Libraries

Libraries increasingly transform into modern suppliers of digital information. One of their main tasks is to structure internal data sources and integrate internal and external databases into a user friendly and easily accessible environment for their users. There is high demand for a standardized innovative Portal solution from the library market.

With IPS Library, the innovative software platform for structuring and integration of heterogeneous information resources, we meet this challenge.

IPS allows libraries to build their own local Information Portal in a short time frame with the ability to customize the layout and configure the services as they need.

The portal solution is able to combine the local OPAC with any combination of other library catalogues and databases.

IPS Library offers a broad range of additional services like the integration of multiple internal and external data sources, search engines, and document delivery services under one pre configured user interface.

De proeven worden gedaan met Inspec, WebofScience en met Scopus (Elsevier en 4,000 andere uitgevers). De PowerPoint plaatjes van Frank's presentatie zijn ook doorgestuurd.

Tenslotte geeft Frank informatie over de High-Tech Campus, het nieuwe gebouw waar we in vergaderen en over de nieuwe bibliotheek waarvan de eerste plattengronden gereed zijn, inclusief ruimte voor boeken.

5. Elsevier: Inleiding over de rol van de wetenschappelijke uitgever

Eduard Cohen, Directeur Elsevier Science Europe, Regional Sales Office, houdt een voordracht over de rol van de wetenschappelijke uitgever in de nabije en verdere toekomst, en in het bijzonder de gevolgen van elektronische leveranties op deze rol.

Hij verdeelt zijn presentatie in Use/value, Price & Models, Open Access en Copyright.

Science Direct met meer dan 6 miljoen artikelen on-line, heeft nu circa 6 miljoen scientists als gebruikers van de circa 10 miljoen die er wereldwijd zijn en het gebruik verdubbelt jaarlijks nog steeds. NESLI (het UK National e-journals initiative) is momenteel de grootste gebruikersgroep. Bij prijsvergelijkingen komt Elsevier er goed uit in vergelijking met Springer en Wolters-Kluwer. Uit een ander onderzoek blijkt dat onderzoekers nu minder tijd kwijt zijn met literatuur zoeken en daardoor meer tijd kunnen besteden aan het lezen ervan.

In Dlib Magazine october 2003 (www.dlib.org/dlib/october03/king/10king.html) publiceerden King en Tenopir: 'Patterns of Journal Use by Faculty at Three Diverse Universities'.

Een verontrustende ontwikkeling voor grote uitgevers zijn de vele fusies in de industrie, waarbij ook bibliotheken worden samengevoegd en abonnementen verdwijnen. Onderzocht wordt hoe ook bij abonnementen een 'gebruiksteller' in de prijs kan worden opgenomen. Bij Open Access onderscheidt Cohen drie modellen: 'Author pays', Institutional repositories zoals DARE, wat ook in het recente contract van Elsevier met Google wordt toegestaan, en Open Archiving.

Een mogelijkheid voor een proef zou zijn waarbij een bedrijf een eigen collectie samenstelt ten behoeve van document delivery en dan gedurende bijvoorbeeld 3 maanden het gebruik meet.

Slechts een deel van de gebruikte Powerpoint plaatjes van Elsevier zijn na de vergadering doorgestuurd. (Voor echte liefhebbers, ik heb de voordracht redelijk hoorbaar op een tape opgenomen maar niet uitgewerkt).

6. Waarde van NIC bij het reageren op collegiale vragen

Dit punt stond op de agenda, maar wordt vanwege tijdgebrek doorgeschoven naar een volgende vergadering. De vraag was:

Hoe wordt gereageerd op vragen van die gesteld worden in de loop van het jaar, zijn de antwoorden nuttig, kortom hoe functioneert het NIC als netwerk? Voorbeelden zijn de revnre vragen over netLibrary (e-books) van OCLC Pica, skills & competencies, het NVB congres, en ook de NIC Benchmark.

7. Mededelingen van leden

Er is weinig tijd over voor mededelingen van leden door de volle agenda.

CORUS

Edward meldt dat zijn afdeling een nieuwe baas heeft in een nieuwe organisatie. Later dit jaar wil hij graag een lezing organiseren over kennis management.

Philips

Frank heeft een goede deal kunnen sluiten voor zijn bedrijf. Daarbij zijn een aantal abonnementen opgezegd en worden wel downloads mogelijk, maar (voorlopig) alleen in de bibliotheek. De voorwaarden (zonder exacte prijzen) wil hij best communiceren.

TU Delft

Vorige maal was afgesproken Maria wat meer tijd te geven, gezien het gevorderde uur wordt dit doorgeschoven naar volgend jaar. Wel deelt zij een kopie uit van het 'Functiegebied Bibliotheek'.

Er wordt (weer) onderzocht of een consortium voldoende voordelen biedt, zeker is dat het niet eenvoudig is, ondermeer verrekening van kosten is complex.

8. Volgende vergadering

Zoals al gemeld wordt een extra vergadering gehouden om de **benchmark** aan te scherpen op 1 december 2004.

De volgende vergadering wordt vastgesteld **op Vrijdag 25 februari 2005 bij Océ in Venlo.**

Als onderwerpen ondermeer de doorgeschoven punten 'Strategie bij de TU Delft voor de digitale dienstverlening, traditionele dienstverlening en het uitgeven van publicaties' en 'De waarde van NIC bij het reageren op collegiale vragen'.

CLC/12-2004